

सन २०१९-२० या शैक्षणिक वर्षामध्ये
अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना इंग्रजी
माध्यमाच्या नामांकित निवासी शाळांमध्ये
शिक्षण देण्याकरिता संस्था/शाळांची निवड
करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: नानिशा-२०१८/प्र.क्र.२५६ /का.१२
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : १८ सप्टेंबर, २०१९.

वाचा :

- १) आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय, क्र.शाआशा-२००८/प्र.क्र.८१/का.१३,
दि.२८.०८.२००९
- २) आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्र.नानिशा-२०१८/प्र.क्र.२१/का.१२,
दि.१८.०५.२०१८.
- ३) आदिवासी विकास विभाग, शासन शुद्धिपत्रक क्र.नानिशा-२०१८/प्र.क्र.२१/का.१२,
दि.०९.०६.२०१८.

प्रस्तावना :

अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना शहरातील इंग्रजी माध्यमाच्या नामांकित निवासी शाळांमध्ये शिक्षण देण्याबाबतची योजना संदर्भ क्र.१ येथील दि.२८.०८.२००९ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये राज्यात राबविण्यात येत आहे. सदर योजना अंमलबजावणीमध्ये सुसूत्रता आणण्याकरिता शाळेमध्ये उपलब्ध शैक्षणिक व निवासी सोयी सुविधा आणि त्याच्या दर्जानुसार गुणांकन निश्चित करून प्राप्त गुणांकनानुसार शाळांची निवड करणे व शाळांना घावयाचे शुल्क निर्धारीत करण्याकरिता संदर्भ क्र.२ येथील दि.१८.०५.२०१८ रोजीच्या शासन निर्णय व संदर्भ क्र.३ येथील दि.०९.०६.२०१८ रोजीच्या शासन शुद्धिपत्रकान्वये सुधारीत धोरण ठरविण्यात आलेले आहे.

उपरोक्त तरतूदीस अनुसरून नामांकित योजनेतर्गत चालू शैक्षणिक वर्ष सन २०१९-२० करिता अनुसूचित जमातीचे विद्यार्थी प्रवेशित करण्याच्या अनुषंगाने संस्था/शाळांची निवड करणे व अशा शाळांमध्ये अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना प्रवेशित करण्यास मंजूरी देण्याबाबत शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय :

सन २०१९-२० या शैक्षणिक वर्षाकरिता अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना इंग्रजी माध्यमाच्या नामांकित शाळांमध्ये शिक्षण देणे या योजनेतर्गत खालीलप्रमाणे नमूद केलेल्या संस्था/शाळांची विशेष बाब म्हणून निवड करण्यास सदर शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात येत आहे. तसेच विहित अटी व शर्तीच्या अधिन राहून सदर शाळांमध्ये मंजूर करण्यात येत असलेल्या

विद्यार्थी संख्येच्या मर्यादित अनुसूचित जमातीचे विद्यार्थी प्रवेशित करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

अ.क्र.	संस्थेचे नाव	शाळेचे नाव	प्रवेशित करावयाची विद्यार्थी संख्या
१	श्रीराम ग्रामीण संशोधन व विकास प्रतिष्ठाण, सोलापूर.	लोकमंगल इंग्लिश मेडीयम स्कूल, ता.उत्तर सोलापूर, जि.सोलापूर.	५०
२	ईश्वर शिक्षण प्रसारक मंडळ, यवतमाळ.	मार्कडेय पब्लीक स्कूल, वरडगाव, ता.राळेगाव जि.यवतमाळ.	१००
३	एमडीए फाऊंडेशन, लातूर.	एमडीए रॉयल इंटरनॅशनल स्कूल, कोळपा, ता.जि.लातूर.	५००
४	महिला उत्कर्ष प्रतिष्ठाण, वाशिम.	भावना पब्लीक स्कूल, पुंडलिकनगर, ता.रिसोड, जि.वाशिम.	१००
५	जगदंबा एज्युकेशन सोसायटी, येवला, ता.येवला, जि.नाशिक.	एस.एन.डी. इंग्लिश मेडीयम स्कूल (C.B.S.E.), बाभुळगाव, ता.येवला, जि.नाशिक.	५०
६	जगदंबा एज्युकेशन सोसायटी, येवला, ता.येवला, जि.नाशिक.	एस.एन.डी. इंग्लिश मेडीयम स्कूल (S.S.C.), बाभुळगाव, ता.येवला, जि.नाशिक.	५०
७	प्रवरा ग्रामीण शिक्षण संस्था, प्रवरानगर, मु.पो.लोणी, ता.राहता, जि.अहमदनगर.	प्रवरा पब्लीक स्कूल, प्रवरानगर, ता.राहता, जि.अहमदनगर.	२५
८	प्रवरा ग्रामीण शिक्षण संस्था, प्रवरानगर, मु.पो.लोणी, ता.राहता, जि.अहमदनगर.	प्रवरा गल्से इंग्लिश मेडीयम स्कूल, लोणी, प्रवरानगर, जि.अहमदनगर.	२५
९	श्रीकृष्ण बहुउद्योगिय शिक्षण संस्था, यवतमाळ.	सनराईज इंग्लिश मेडीयम स्कूल, यवतमाळ, जि.यवतमाळ.	२५
एकूण			९२५

उपरोक्त यादीतील क्र.५, ६, ७ व ८ येथील शाळांना शासन पत्र क्र.नानिशा-२०१८/प्र.क्र.२५६ (भाग-३)/का-१२, दि.०९.०९.२०१९ रोजीच्या पत्रान्वये समायोजनाद्वारे प्रत्येकी २५ विद्यार्थी देण्याबाबत मान्यता देण्यात आलेली आहे. सदर मान्यतेच्या मर्यादित राहून उर्वरित विद्यार्थी प्रवेशित करण्याची कार्यवाही अपर आयुक्त, नाशिक यांच्यामार्फत करण्यात यावी.

३. ग्रीनलॅंड इंग्लिश मिडीयम स्कूल, अल्लापल्ली, ता.अहेरी, जि.गडचिरोली या शाळेची नामांकित योजनेतर्गतची मान्यता कायम ठेवण्यात येत आहे.

४. एस.चंद्रा पब्लीक स्कूल, सडक अर्जुनी, जि.गोंदिया ही शाळा शैक्षणिकदृष्ट्या अयोग्य असून स्वच्छतेचा अभाव, निकृष्ट जेवणाचा दर्जा, राहण्याची व्यवस्था असुरक्षित, शैक्षणिक दर्जा नामांकित पात्रतेनुसार नसल्याने या शाळेची नामांकित योजनेतर्गतची मान्यता रद्द करण्यात येत आहे. सदर शाळेत योजनेतर्गत प्रवेशित असलेले अनुसूचित जमातीचे विद्यार्थी खालील शाळांमध्ये त्यासमोर दर्शविण्यात आलेल्या संख्येनुसार प्रवेशित करण्यात यावेत.

अ.क्र.	शाळेचे नाव	समायोजित करावयाची विद्यार्थी संख्या
१	प्रोग्रेसिव कॉन्वॉट, गौतमनगर, सिव्हील लाईन, जि.गोंदिया.	९
२	एकलव्य पब्लीक स्कूल, बोरगाव, ता.देवरी, जि.गोंदिया.	९२
३	गोंडवाना सैनिकी विद्यालय, गडचिरोली.	२१
४	एकलव्य पब्लीक स्कूल, खैरीपरसोडा, ता.रामटेक, जि.नागपूर.	४७
एकूण		९६९

४. नामांकित शाळेत प्रवेश देताना खालील अटी व शर्तीचे पालन करण्यात यावे :-

- I. संबंधित संस्था/शाळा मार्फत शासनाला सादर केलेल्या प्रस्तावात नमूद केल्याप्रमाणे सर्व सोयी सुविधा देण्यास तयार आहेत, याची संबंधित प्रकल्प अधिकारी यांनी खातरजमा करावी व संस्थेसोबत तसा करारनामा करण्यात यावा.
- II. संस्था/शाळेमार्फत आदिवासी विद्यार्थ्यांसाठी वेगळी तुकडी/वर्ग सुरु करणे अपेक्षित नाही, शाळेमध्ये सुरु असलेल्या नियमित तुकडी/वर्गामध्येच इतर विद्यार्थ्यांसमवेत योजनेतर्गत प्रवेशित अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना शिक्षण देणे बंधनकारक राहील. आदिवासी विद्यार्थ्यांसाठी वेगळी तुकडी/वर्ग सुरु केल्याचे आढळल्यास सदर संस्थेवर गुन्हा नोंदविण्याची कारवाई करण्यात येईल व शाळेची मान्यता तात्काळ रद्द करण्यात येईल.
- III. संस्थांनी मुलींच्या वसतीगृहात महिला अधिक्षिका व केअरटेकर यांची नियुक्ती करणे बंधनकारक आहे. याची पुर्तता न आढळल्यास शाळेची मान्यता रद्द करण्यात येईल.
- IV. सदर योजनेतर्गत शासनाने मान्यता दिलेल्या शाळांमध्येच आणि संबंधित शाळेकरिता मंजूर केलेल्या विद्यार्थी संख्येच्या मर्यादेतच अनुसूचित जमातीचे विद्यार्थी प्रवेशित करण्याबाबत अपर आयुक्त, आदिवासी विकास व प्रकल्प अधिकारी यांनी दक्षता घ्यावी.
- V. योजनेच्या मूळ तरतूदीनुसार कुटुंबाचे वार्षिक उत्पन्न रु.१.०० लाख एवढ्या कमाल मर्यादेत असणाऱ्या पाल्यांनाच सदर योजनेचा लाभ देण्यात यावा.

- VI. प्रकल्प अधिकारी यांनी विद्यार्थी प्रवेशित करताना जवळच्या शाळेमध्ये तसेच संबंधित प्रकल्पातील निवड करण्यात आलेल्या शाळांना प्राधान्य देऊन विद्यार्थी प्रवेशाची प्रक्रिया तात्काळ पूर्ण करावी.
- VII. एखाद्या प्रकल्प कार्यक्षेत्रातील निवड करण्यात आलेल्या शाळा व त्यामध्ये मंजूर विद्यार्थी संख्या यापेक्षा योजनेतर्गत प्रवेशाकरिता प्राप्त अर्जाची संख्या जास्त असल्यास प्रकल्प अधिकारी यांनी विद्यार्थ्यांची निवड झ्रॉ पध्दतीने करून निवड यादी जाहीर करावी. तसेच निवड न झालेल्या विद्यार्थ्यांची यादी प्रसिध्द करावी. प्रकल्पामधील निवड करण्यात आलेल्या शाळेमध्ये विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यात यावा
- VIII. सदर योजनेतर्गत निवड करण्यात आलेल्या नामांकित शाळांच्या संस्थाचालक/मुख्याध्यापका यांच्या समवेत अपर आयुक्त यांनी शैक्षणिक वर्षाच्या प्रथम व द्वितीय सत्रामध्ये बैठक घेऊन प्रवेशित विद्यार्थ्यांची शैक्षणिक प्रगती व त्यांना पुरविण्यात येणाऱ्या सुविधांबाबत आढावा घ्यावा.
- IX. नामांकित योजनेतर्गत शाळेची निवड झाल्यानंतर पहिल्या सत्रात दोन वेळा, तसेच द्वितीय सत्रात दोन वेळा संबंधित प्रकल्प अधिकारी यांनी अचानक नामांकित शाळांना व्यक्तीशः भेट देऊन सदर शाळेमधील सौदार्हपुर्ण वातावरण, विद्यार्थ्यांवर अत्याचार, त्यांना देण्यात येणाऱ्या सुविधा, औषधोपचार, शैक्षणिक दर्जा, पोषण इत्यादी सर्व बाबींबाबतचा अहवाल अपर आयुक्त, आदिवासी विकास; आयुक्त, आदिवासी विकास यांच्यामार्फत शासनास सादर करावा.
- X. आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्र.शाआशा-२००८/प्र.क्र.८१/का.१३, दि.२८.०८.२००९; आदिवासी विकास विभाग, आणि आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय, क्र नानिशा-२०१८/प्र.क्र.२१/का-१२, दि.१८.०५.२०१८ मधील विहित तरतूदींचे काटेकोरपणे पालन करावे. सदर तरतूदींचे पालन न करण्याऱ्या शाळांची मान्यता सन २०१९-२० मध्ये रद्द करण्यात येईल.
- XI. नवीन विद्यार्थ्यांना इयत्ता १ ली व इयत्ता २ री या इयत्तेमध्येच प्रवेश देण्याबाबत कार्यवाही करण्यात यावी.
- XII. सदर शासन निर्णयानुसार नामांकित योजनेतर्गत मान्यता रद्द करण्यात आलेल्या शाळांमधील विद्यार्थी तसेच शासकीय इंग्रजी माध्यमाच्या श्रेणीवाढ नसलेल्या शाळांमधील विद्यार्थ्यांना इतरत्र समायोजित करण्यात यावे. असे समायोजन करताना विभागाच्या एकलव्य मॉडेल रेसिडेन्शियल शाळा तसेच इंग्रजी माध्यमाच्या शासकीय आश्रमशाळांमध्ये रिक्त असलेल्या जागांवर प्रथम प्राधान्याने प्रवेश देण्याबाबत कार्यवाही करावी. तदनंतर सदर शासन निर्णयान्वये मान्यता दिलेल्या इतर नामांकित शाळांमध्ये मंजूर विद्यार्थी संख्येच्या मर्यादेत अशा विद्यार्थ्यांचे समायोजन करण्यात यावे. तसेच सदर शासन निर्णयान्वये मंजूर नामांकित शाळांमध्ये मंजूर विद्यार्थी संख्येच्या मर्यादेत समायोजन करणे शक्य नसल्यास याव्यतिरिक्त समायोजनाच्या प्रस्तावास शासनाची मान्यता घेण्यात यावी.

XIII. नामांकित योजनेतर्गत मंजूर करण्यात आलेल्या नामांकित शाळेमध्ये विद्यार्थी प्रवेशित करताना ज्या इयत्तेत विद्यार्थी प्रवेशित करावयाचे आहेत, अशा इयत्तेत संबंधित शाळेमध्ये नामांकित योजनेव्यतिरिक्त प्रवेशित इतर विद्यार्थी (Non-namankit students) संख्येच्या समप्रमाणाच्या कमाल मर्यादेत राहतील याची दक्षता घेण्यात यावी. (नामांकित योजनेतर्गत प्रवेशित विद्यार्थी कमाल ५० टक्के : योजनेव्यतिरिक्त प्रवेशित इतर विद्यार्थी किमान ५० टक्के)

५. ज्या नामांकित संस्थेत अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांस प्रवेश देण्यात येणार आहे, त्या संस्थेबरोबर संबंधित प्रकल्प अधिकाऱ्यांनी करारनामा करावा. सदर करारामध्ये नामांकित योजनेतर्गत अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यात आलेल्या वर्गपासून इयत्ता १२ वी पर्यंत त्यांचे शिक्षण, आरोग्य, सुरक्षा, निवास, आहार व अन्य विहीत सोयी सुविधा पुरविण्याबाबत व स्वतंत्र वर्ग न करण्याबाबत बाबींचा समावेश करण्यात यावा. तसेच नामांकित योजनेतर्गत निवड करण्यात आलेल्या सर्व नामांकित शाळांचे प्रत्येक वर्षी नवीन शैक्षणिक वर्ष सुरु होण्यापूर्वी योजनेकरिता विकसित करण्यात आलेल्या ऑनलाईन प्रणालीवर गुणांकन करण्यात येईल व आवश्यक विहीत शैक्षणिक व निवासी सोयी सुविधा यामध्ये निवड करण्यात आलेल्या नामांकित शाळांमध्ये त्रुटी आढळून आल्यास किंवा विहीत गुणांकनानुसार शाळा अपात्र ठरल्यास संबंधित शाळेची नामांकित योजनेतर्गतची मान्यता रद्द करून प्रवेशित करण्यात आलेले अनुसूचित जमातीचे विद्यार्थी इतरत्र समायोजित करण्यात येतील, याचा देखील करारनाम्यात समावेश असावा.

नामांकित योजनेतर्गत निवड करण्यात आलेल्या शाळांमार्फत बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा अधिकार, अधिनियम, २००९ व त्याअंतर्गत केलेले व केले जाणारे सर्व नियमांची / तरतूदींची तसेच इयत्ता १ ली मध्ये शाळा प्रवेशासाठी बालकाच्या किमान वयाबाबत शिक्षण विभागाने निश्चित केलेल्या तरतूदीचे पालन करणे आवश्यक आहे.

६. नामांकित इंग्रजी शाळेत अनुसूचित जमातीचे विद्यार्थ्यांची प्रवेश प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर प्रत्यक्षात प्रवेशित विद्यार्थी संख्येच्या प्रमाणात ऑनलाईन प्रणालीवर तयार होणाऱ्या देयकानुसार आयुक्त, आदिवासी विकास यांनी संबंधित शाळेस थेट ऑनलाईन प्रणालीमार्फत दोन टप्प्यात निधी वितरीत करावा. संबंधित शाळांना ऑनलाईन प्रणालीवर प्राप्त अंतीम गुणांकनानुसार निश्चित होणाऱ्या देय रकमेनुसार एकूण रकमेच्या ५० टक्के रक्कम प्रथम सत्राच्या सुरुवातीस माहे जुलैमध्ये वितरीत करण्यात यावी व उर्वरित ५० टक्के रक्कम दुसऱ्या सत्राच्या सुरुवातीला विद्यार्थ्यांच्या उपस्थितीबाबत खात्रजमा करून माहे डिसेंबरमध्ये वितरीत करण्यात यावे.

७. सदर योजनेची अंमलबजावणी संबंधित प्रकल्प अधिकारी करतील तसेच अपर आयुक्त, आदिवासी विकास योजनेचे "पर्यवेक्षकीय अधिकारी" म्हणून व आयुक्त, आदिवासी विकास नाशिक हे "नियंत्रक अधिकारी" म्हणून जबाबदारी पार पाडतील.

८. सदर योजनेसाठी होणारा खर्च खालील लेखाशिर्षाखाली करण्यात यावा.

"मागणी क्र. टी- ५

२२२५- अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागास वर्ग यांचे कल्याण-

पंचवार्षिक योजनेअंतर्गत योजना-जनजाती क्षेत्र उपयोजना-
०२- अनुसूचित जमातीचे कल्याण
७९६, जनजाती क्षेत्र उपयोजना- राज्य योजनांतर्गत योजना
(०२) जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजना
(०२) (२९)- अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना इंग्रजी माध्यमाच्या नामांकित शाळांमध्ये
शिक्षण देणे.
(२२२५ सी-१९९१) ३१ " सहायक अनुदाने (वेतनेतर) "

९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या
संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१९०९९९२३८९९८२२४
असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सु. ना. शिंदे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा.मंत्री, (आदिवासी विकास) यांचे खाजगी सचिव
- ४) मा.राज्यमंत्री (आदिवासी विकास) यांचे खाजगी सचिव.
- ५) अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ६) प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ७) महालेखापाल-१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता)/ (लेखापरिक्षा), मुंबई /नागपूर
- ८) आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक.
- ९) अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक/नागपूर/अमरावती/ठाणे.
- १०) सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प.
- ११) महालेखापाल-१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता)/ (लेखापरिक्षा), मुंबई /नागपूर
- १२) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
- १३) सर्व संबंधित संस्था/शाळा. (संबंधित प्रकल्प अधिकारी यांच्यामार्फत)
- १४) निवड नस्ती का-१२.